

SMR11 - Teļu labturība

Prasības mērķis. nodrošināt labturības prasību ievērošanu teļiem

Mērķa grupa. Prasība attiecas uz teļu īpašniekiem un turētājiem

Prasības ēkai un novietnei:

1. Teļa īpašnieks nodrošina, ka gaisa apmaiņa, ventilācija, putekļu daudzums, temperatūra, relatīvais gaisa mitrums, gāzu koncentrācija un trokšņu intensitāte nekaitē teļam un atbilst tā fizioloģiskajām un etoloģiskajām vajadzībām.
2. Teļu novietnes automātisko un mehānisko aprīkojumu pārbauda ne retāk, kā reizi dienā, un konstatētos bojājumus nekavējoties novērš. Ja tas nav iespējams, nekavējoties veic nepieciešamos pasākumus teļu veselības un labturības nodrošināšanai.
3. Lai novērstu ugunsbīstamības risku un elektrotraumas, novietni apsaimnieko saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ugunsdrošību un elektrodrošību.
4. Novietnē nodrošina apgaismojumu ne mazāk par 8 stundām diennaktī.
5. Novietnes grīdas ir:
 - mehāniski izturīgas;
 - gludas un neslidenas, lai nepieļautu iespēju teļiem savainoties;
 - tīrāmas un dezinficējamas.
6. Novietnes, aplokus, aizgaldus un aprīkojumu izgatavo no materiāliem, kas:
 - nekaitē teļa veselībai;
 - ir tīrāmi un dezinficējami.
7. Teļu novietņu aprīkojums nedrīkst būt ar asām malām vai izciļņiem, kas varētu dzīvniekus savainot.
8. Teļu guļvietas:
 - uztur sausas, izmantojot dzīvnieku veselībai nekaitīgus pakaišus;
 - nodrošina ar piemērotiem pakaišiem visiem teļiem, kas ir jaunāki par 2 nedēļām.
9. Teļa īpašnieks nodrošina, lai:
 - tiktu izvērtēti kūtsmēsli atbilstoši novietnē paredzētajai kūtsmēsļu izvākšanas tehnoloģijai;
 - ne retāk kā reizi diennaktī tiktu izvērtēti bojātie barības pārpalikumi;

Minimālās prasības teļu turēšanai:

1. Novietnē teļus tur nepiesietus, tiem neliek apaušus.
2. Teļus, kurus tur grupās, barošanas laikā atļauts piesiet uz laiku, ne ilgāku par 1 stundu.
3. Teļu piesiešanai izvēlas valgu no atbilstoša materiāla, kas nerada ievainojumus, piemērotā garumā, lai neapgrūtinātu piecelšanos, apgulšanos un barības uzņemšanu.
4. Ja teļi ir piesieti, tos regulāri pārbauda un sakārto valgu.
5. Teļiem, kurus tur grupās, atbilstoši to svaram nodrošina katram šādu platību:
 - līdz 150 kg smagiem teļiem - ne mazāku par 1,5 m²;
 - no 150 līdz 220 kg smagiem teļiem - ne mazāku par 1,7 m²;
 - 220 kg un smagākiem teļiem - ne mazāku par 1,8 m².
6. Teļu guļvietas ierīko tā, lai nodrošinātu dzīvniekiem iespēju brīvi piecelties, apgulties, atpūsties un redzēt vienu otru.
7. Teļus pēc 8 nedēļu vecuma netur individuālajos sprostos, izņemot praktizējoša veterinārārsta noteiktus gadījumus, kad teļus nepieciešams izolēt veselības stāvokļa vai uzvedības dēļ.
8. Individuālos sprostus, izņemot sprostus, kuros ievieto slimos teļus, izveido:

- ar redelveida sānu sienām, lai nodrošinātu redzes un ožas kontaktu ar blakus sprostos esošajiem dzīvniekiem;
- noteiktā augstumā, kas nav zemāks par ievietotā dzīvnieka skausta augstumu, tam stāvot;
- noteiktā garumā, kas nav mazāks par ievietotā dzīvnieka garumu (mēra no dzīvnieka purngala līdz sēdes kaulam un iegūto skaitli reizina ar 1,1).

Prasības barībai un ūdenim:

1. Teļus uzreiz pēc to piedzimšanas, bet ne vēlāk kā 6 stundu laikā, nodrošina ar pirmpienu.
2. Teļus baro ne retāk kā 2 reizes dienā ar to vecumam, svaram, uzvedības un fizioloģiskajām vajadzībām atbilstošu barību. Barība:
 - satur nepieciešamo dzelzs daudzumu, lai nodrošinātu asinīs vidējo hemoglobīna līmeni vismaz 4,5 mmol/l teļiem, kas ir vecāki par 2 nedēļām;
 - ir sagremojama, šķiedrvielām bagāta sausa barība. Teļiem vecumā no 8 līdz 20 nedēļām šķiedrvielas daudzumu palielina no 50 līdz 250 gramiem.
3. Teļus no 2 nedēļu vecuma nodrošina ar barības maisījumiem, kas paredzēti teļu ēdināšanai kā papildbarība.
4. Teļiem, kurus tur grupās, nodrošina vienlaicīgu piekļūšanu barībai, izņemot gadījumus, ja to barošanai izmanto zīdīšanu vai automātiskās barošanas metodi.
5. Teļus no 2 nedēļu vecuma nodrošina ar svaigu ūdeni to fizioloģiskajām vajadzībām atbilstošā daudzumā.
6. Slimiem teļiem, kā arī karstā laikā teļiem ir pastāvīgi pieejams svaigs ūdens.
7. Teļu barošanas un dzirdināšanas vietas iekārto tā, lai nepieļautu barības un ūdens piesārņojumu un nodrošinātu visu dzīvnieku ērtu piekļūšanu barošanas un dzirdināšanas vietām, novēršot savstarpējās konkurences negatīvo ietekmi.

Veselības prasības:

1. Teļa īpašnieks nodrošina, lai slimis vai savainots teļš tiktu nošķirts, bet, ja tas nav iespējams, tiktu nodrošināti tā atveseļošanai piemēroti apstākļi.

Pārbaudes prasības:

1. Teļus, kurus tur novietnē, pārbauda ne retāk kā 2 reizes diennaktī, teļus, kurus tur ārpus novietnes, - ne retāk kā reizi diennaktī.
2. Lauksaimniecības dzīvnieka īpašnieks dzīvnieka pārbaudes veikšanai jebkurā diennakts laikā nodrošina atbilstošu (pastāvīgu vai pārvietojamu) apgaismojumu.

Normatīvie akti:

- ✓ Ministru kabineta 2003. gada 2. septembra noteikumu [Nr. 491](#) "Teļu labturības prasības" 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 15., 17., 18., 19., 20. un 25. punkts
- Ministru kabineta 2008. gada 2. janvāra noteikumu [Nr. 5](#) "Lauksaimniecības dzīvnieku vispārīgās labturības prasības" 6., 10., 11., 12., 14. un 15. punkts, kā arī 18.3., 18.4. un 18.5. apakšpunkts